

BORGESE v. ITALIJA

(Eur. Court H.R., 26. 2. 1992, Series A no. 228-B)

[Gospod Michelangelo Borgese je bil italijanski državljan, živeč v Rimu. V času sodbe Evropskega sodišča je bil brezposeln.

4. 9. 1984 je pričel pred Rimskim občinskim sodiščem postopek zoper „Institutio Nazionale della Previdenza Sociale“ (INPS-socialno zavarovanje), da bi dosegel status invalida.

Občinsko sodišče je 13. 11. 1984 izdalo nalog za izdelavo zdravniškega izvedenskega mnenja. Obravnava z dne 19. 12. 1984 je bila preložena zaradi stavke odvetnikov. Nadaljevala se je 9. 1. 1985, ko je bil zaprisežen ustrezen izvedenec. 13. 2. 1985 pa je bilo izvedensko mnenje podano na zapisnik.

Nadaljevanje obravnave se je zvrstilo 6. 3. in 17. 4. 1985. Na koncu je Občinsko sodišče 22. 5. 1985 odločilo, da mora INPS plačati zahtevano pokojnino za nazaj od 1. 11. 1983 dalje.

INPS se je na to odločbo 5. 11. 1985 pritožila in 12. 11. 1985 je Predsednik Rimskega pritožbenega sodišča določil obravnavo za 17. 9. 1987. Tega dne je sodišče zahtevalo še nadaljnje zdravniško izvedensko mnenje. Sodišče je 12. 4. 1988 zaključilo, da je gospod Borgese upravičen do pokojnine od 31. 12. 1984 in je zavrnilo pritožbo INPS. Sodba je bila v sodni register shranjena 6. 7. 1988. Glede na podatke, dane s strani pritožnika, je sodba pritožbenega sodišča postala ta dan tudi pravnomočna, saj ni bilo pritožbe, podane na Kasacijsko (vrhovno) sodišče.]

1.-10. [...]

Postopek pred Evropsko komisijo za človekove pravice

11. Gospod Borgese se je 15. 4. 1987 pritožil na Komisijo. Opozoril je na dolžino postopka, ki ga je sam sprožil, in na 1. odstavek 6. člena Konvencije.

12. Komisija je pritožbo dopustila 11. 5. 1990. V svojem poročilu z dne 15. 1. 1991 je soglasno menila, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena. [...]

13. Vlada je trdila, da v danem primeru ni prišlo do kršitve Konvencije.

Pravna vprašanja

I. Domnevna kršitev 1. odstavka 6. člena Konvencije

14. Pritožnik je trdil, da civilni postopek, ki ga je sprožil, ni bil rešen v razumnem roku.

Medtem ko Vlada to zavrača, Komisija soglaša s pritožnikom.

15. Obdobje, ki se naj upošteva, se je pričelo 4. 9. 1984, ko je bil pri Rimskem občinskem sodišču zoper INPS sprožen postopek. Končalo se je 6. 7. 1988, ko je postala sodba Rimskega pritožbenega sodišča pravnomočna (glej Pugliese (II) v. Italija, Eur. Court H.R., 24. 5. 1991, Series A no. 206).

16. Razumnost dolžine postopkov je treba preučiti v luči meril, ki jih je Sodišče postavilo na podlagi sodne prakse, ter v luči dejanskih okoliščin primera.

17. Vlada se je sklicevala na zapletenost dejstev in nedejavnost pritožnika, ki ni nikoli zahteval, naj bodo prekinitve med obravnavami krajše. Izpostavili so tudi veliko obremenjenost odgovornih sodišč in dolžnost, da se primeri obravnavajo v skladu z njihovim prejetjem.

Pritožnik je trdil, da je primer bil enostaven in da bi imelo njegovo lastno ravnanje le malo vpliva.

18. Sodišče je poudarilo, da je pri delovnih sporih, vključno s pokojninskimi, potrebna posebna vestnost (glej Vocaturo v. Italija, Eur. Court H.R., 24. 5. 1991, Series C no. 206). Italija je to potrdila z izboljšavo leta 1973, ko je bil uveljavljen poseben postopek, in z vpeljavo posebnih ukrepov leta 1990, ki naj bi pospešili vodenje takšnih postopkov.

Vlada je za zamudo krivila ostanek primerov pred odgovornimi sodišči, toda 1. odstavek 6. člena nalaga državam podpisnicam Konvencije dolžnost, da organizirajo svoj pravni sistem tako, da lahko sodišča izpolnjujejo vsako izmed zahtev Konvencije.

Primer ni obsegal zapletenega dejanskega ali pravnega vprašanja. Postopki so bili vodeni na pri občinskih sodiščih običajen način. [...]

Postopki pritožbe so mirovali več kot dvaindvajset mesecev. 12. 11. 1985 je Predsednik Rimskega pritožbenega sodišča prvo obravnavo pred pristojnim senatom določil za 17. 9. 1987. Tega dne je sodišče zahtevalo nadaljnjo zdravniško izvedensko mnenje. Iz spisov ne izhaja, da so bila pred tem storjena druga preiskovalna dejanja.

19. Glede na to, kar je bilo na kocki v postopku za gospoda Borgeseja, Sodišče ne more šteti

časovne luknje iz pričujočega primera za razumno.

Prišlo je do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

II. Uporaba 50. člena Konvencije

A. Škoda

21. Pritožnik je za nastalo škodo zahteval odškodnino v višini 8.000.000 lir.

Vlada je trdila, da ni utrpel nikakršne premoženjske škode. Nasprotno, dosegel je celo odločbo, na podlagi katere se mu invalidska pokojnina izplača za nazaj od 31. 12. 1984. Glede nepremoženjske škode pa bi sama ugotovitev kršitve pomenila ustrezno zadoščenje.

22. Ni dokazov, da bi ugotovljena kršitev gospodu Borgese povzročila premoženjsko škodo. Po drugi strani pa je utrpel določeno nepremoženjsko škodo, za katero Sodišče odreja odškodnino v višini 3.000.000 lir.

B. Stroški in zdatki

23. Pritožnik je tudi skušal doseči povračilo 3.000.000 lir za stroške in izdatke, ki so nastali pred organi Evropske konvencije za človekove pravice. Sodišče mu je ugodilo glede povračila denarja v višini 2.000.000 lir.

C. Obresti

24. Gospod Borgese je končno zahteval, naj se po v njegovi državi zakoniti obrestni meri in glede na obdobje od izročitve te sodbe pa do plačila ustreznih zneskov s strani italijanskih oblasti na prisojene vsote izplačajo obresti.

Komisija je Sodišče zaprosila, naj pripravi italijansko vlado, ki ni podala svojega mnenja, do sprejetja obveznega roka, v katerem se naj sodba izvrši. Hkrati naj bi pripravilo tudi odločbo za plačilo obresti v primeru, da Vlada zahtev ne bi izpolnila v ustreznem roku.

25. Prvi teh predlogov je v skladu s prakso, ki ji Sodišče sledi od oktobra 1991, glede drugega pa Sodišče meni, da ni primerno, da se na tej stopnji zahteva plačilo obresti.

Zavoljo navedenega sodišče:

- s petimi glasovi za in štirimi proti odloča, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije;

- soglasno odloča, da mora odgovorna država pritožniku v treh mesecih izplačati 3.000.000 lir za nepremoženjsko škodo in 2.000.000 lir za stroške in izdatke.

- soglasno zavrača ostanek zahteve po zadoščenju.